

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr. a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Mașinilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În România:

la dnul Carol Schulder în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rou.

Încă o lecție.

(Ș.) Nu sunt decât două zile, de când întreaga presă maghiară își exprima bucuria asupra vizitei M. Sale la Zagreb, capitala Croației.

I-se va dovedi Monarchului cu această ocaziune — așa scriau foile ungurești, — că Croația nu este numai prin lege și tradițiune alipită Ungariei, dar în arma generosității Ungurilor, există și o strinsă legătură sufletească între Croați și Unguri.

Ce decepție însă azi pentru Unguri. Croații nu numai că n-au manifestat nici o simpatie pentru dinșii, dar' au făcut niște demonstrațiuni antimaghiare cum nu s'au mai văzut de mulți ani. Nicăiri nici un Croat n'a arborat steag unguresc, ear' unde s'au pus din oficiu, pe acul mare de triumf și la gară, le-au batjocorit: în primul loc l-au rupt, ear' în al doilea l-au împropcat cu cerneală. Pe străzi nu s'a auzit decât „pereat” la adresa lui Bánffy, pe care numai cu multă asistență polițienească l-au putut apăra ca demonstranții să nu-l bombardeze cu petri.

Dar' n'a arborat steag unguresc nici însuși archiducele Leopold Salvator, în trăsura și societatea căruia M. Sa a intrat în oraș, — ci pe castelul său, pe lângă steagul familial și croat a fost arborat numai steagul *negru-galben*.

Dacă ar fi însă numai atât! Atunci s'ar mai mângâia Ungurii, — căci cu demonstrațiuni contra lor s'au obicinuit ei destul, mai ales dela Croați.

Durerea lor cea mai mare este însă aceasta:

Eată care: M. S. Monarchul nu și-a mai făcut intrarea în oraș având alături pe primul-ministru maghiar, cum se întâmplase aceasta la 1869, când Monarchul a fost ultima-oră în Zagreb, însoțit de contele Andrássy. Și mai dureros îi atinge apoi pe Unguri faptul, că la discursul de salutare al primarului capitalei croate, M. Sa a răspuns *nameste*, primarului Fiumei i-a răspuns *italveneste*, ear' diferitelor deputațiuni deasemenea *nameste*.

Și mai desolator pentru ei este faptul, că însuși Bánffy, primind pe fișpanii croați pe primarul Fiumei, a fost silit să vorbească *nameste*, căci cu limba ungurească nu s'ar fi putut înțelege cu ei.

De mult nu li-s'a dat Ungurilor dozei mai isbitoare, ca și cu această ocaziune, că nu merge cu ideea de stat național maghiar, că este o utopie să-și închipuie, că vor putea maghiariza tot ce populează teritoriul dela Adria și până în Carpați.

Ei se fac a nu înțelege acest lucru. Se plâng numai, că primul-ministru, reprezentantului Ungariei, nu i-s'a dat importanța pe cari ei i-o atribuie, că M. Sa n'a vorbit ungurește, că steagul unguresc n'a fost considerat nici chiar de un membru al familiei domnitoare.

Consecvențele însă nu vor să le tragă! Ci pentru a-și mai face curaj întru a persista pe calea „ideii”, citează cuvintele, prin cari M. Sa accentuează unirea strinsă ce trebuie să fie între țările coroanei croate și Ungaria.

De sine se înțelege, că M. Sa Monarchul dorește aceasta, că din toate punctele de vedere este de mare interes pentru monarhie ca între statele ce o compun, să existe legătură trainică.

Însemnează însă oare aceasta, că în toate țările ce compun statul Stului Stefan nu s'ar putea vieța constituțională fără limba și cultură ungurească?

De sigur nu. Eată, la Zagreb se inaugurează teatru național croat, se primește Regele Croației și al Ungariei, fără ca cineva să fie simțit nevoia de a se folosi de limba ungurească. Însăși M. Sa Monarchul ia la plăcută cunoștință omagiile și când ele l-se exprimă în limba croată, după-cum și la Cluj superintendentul Sașilor l-a asigurat de neclintită credință în limba *namestească*. Și vedem că statul Stului Stefan tot există, și nimeni nu le poate Croaților ori Sașilor imputa, că sunt rei cetățeni, pentru că s'au folosit de limba lor maternă.

Zadarnic le spunem însă acestea „patrioților”. Ei inghit hăpurile ce li-se dă, fără să mărturisească boala lor. Lecțiile ce li-se dă, nu-i îndreaptă, nu-i cumințesc. Cel puțin acum nu.

Va veni însă vremea, așa credem, când picăturile vor fi atât de amare, că nu le vor mai pute suporta, fără să se scuture.

Începutul tratărilor. Contele Badeni sosește în 18 l. c. st. n. în Budapesta. Călătoria o face exclusiv pentru a asista la luarea jurământului a doi consilieri intimi. În 25 l. c. Badeni și ministrul de comerț Glanz sosesc earăși în Pesta, și în această zi vor începe tratările pentru înțelegerea pactului economic între Austria și Ungaria.

Ordinațiunea ministrului de războiu, relativă la căsătoria oficerilor și funcționarilor militari a provocat deja o interpelațiune făcută de deputatul Helfy în comisia financiară. Ministrul a răspuns, că în ea nu se află nimic ce nu ar fi în consonanță cu legea pentru căsătoria civilă! Răspunsul nu a mulțumit pe Helfy, care va aduce chestia în plenul parlamentului.

care îți închipui că sunt oameni, încât de un drag să petreci între ei. Așa e. Îți voi scrie și despre asta. Să-mi dai însă voie ca și până atunci să te întrec în puțin despre marea galerie de tablouri a Veneției.

Este neîntrecută în felul ei: aici sunt îngrămădite comorile de Tiziano și Canova, aici Paul Veronese și Bellini, apoi Michelangelo, Tintoretto, Lazzarini, Diana și alți maeștri italieni. Dintre străini amintesc pe Van Dyk, care între altele are pe faimosul „Christos pe cruce”.

Se înțelege, că mai ales subiectele religioase au preocupat pe artiștii de atunci. Astfel Tiziano are aici celebra „Ascensune”, „Depunerea în mormânt a lui Isus”, „Maria pe tron”, „Presentarea Virginei” și alte, tot pânze mari și capo d'opere, pe care vin să le admire și să le copieze artiști din toată lumea. Veronese are pe „Christos între leviți”, „Anunțarea”, „Crucificarea” și „Christos înaintea lui Pilat”; Tintoretto „Moartea lui Abel”, „Nunta din Cana Galilei”, una dintre cele mai mari pânze, are vre-o 15 metri lungime, „Luarea de cruce” etc. Remarcabil este apoi „Homer cântând” al lui Michelangelo, ear' Lazzarini

Dela Deva. În congregațiunea ținută în 14 Octomvrie st. n. a comitatului Hunedoara Români au combătut adausul de 1% de dare pentru milleniu. Propunerea comitatului Csanád relativă la luarea în administrația statului a școalelor populare a fost discutată două ore, și s'a decis să se petiționeze pentru o treptată secularizare a școalelor confesionale, cari nu sunt destul de bine îngrijite sau nu pot fi susținute de confesiuni.

Din Maramureș. În congregația comitatului Maramureș, ținută în 14 l. c. st. n. s'a anunțat, că din incidentul milleniului 45 comune și două colonii își vor maghiariza numele.

Situatia internațională.

Într'unul din numerii trecuți am publicat un extras din broșura lui Iosif Popowski despre situația Europei la finea secolului 19.

Popowski face natural o politică favorabilă reînălțării regatului polon.

Pentru a completa punctele de vedere, din care această politică este apărută, traduc aici o pagină condensată, în care Dr. Hans Blum (*Fürst Bismarck und seine Zeit*, 1895, vol. V. pag. 302—303) comunică ideile expuse autorului de prințul Bismarck în convorbiri avute cu el în Varzin și Friedrichsruh.

Bismarck zise:

„Până la congresul de Berlin încrederea și bunăvoința Țarului Alexandru față de Bismarck a preponderat asupra antipatiei lui Gortschakoff și anume la poporul rusesc. Mai ales de atunci s'a ivit într-o parte a presei rusești ura contra Germanilor și agitarea spre războiu.”

„Dușmanii păcii cu Germania sunt însă în Rusia — în adevăr Polonii anume. Polonii sunt mai cuminți, mai culți și mai abili decât Rușii, totdeauna și maeștrii în conspirare și prefăcătorie. Ei pricep se tacă 20 de ani, până-ce aruncă masca rusească și se arată ca Poloni. Rușii au talent pentru novele romane și alte asemenea lucruri, dar' nu pentru politică. Ei știu foarte exact la ce se pot aștepta din partea Polonilor. Dar' ei își zic: *nous les voyons bien arriver, mains nous les penderons* (vedem că vine, dar' o să-i spânzurăm). Într-aceea nu-i sigur, cine spânzură și cine e spânzurat. Cu o dexteritate de necrezut Polonii s'au vîrît în toate pozițiile imperiului rusesc. Singura lor nădejde este războiul contra Germaniei, în care Rusia să fie bătută și Polonia restituită. Natural și după o învingere strălucită Germania ar ajuta mai puțin scopul, de a reînvia acest regat.”

„Alt amic al războiului este în Rusia — nihilismul. El cugetă, că pe ruinele unui războiu nefavorabil Rusiei va pute să-și realizeze planurile sale.”

„Apoi în același sens lucră în Rusia *banii Francezilor, Englezilor și Polonilor*, cari în parte mai au parale. Interesul Francezilor de a împinge pe Rusia la un războiu, la care ei, după-cum va decurge el, se poate lua parte ori nu, este evident. Și Anglia ar privi bucuros războiul Germaniei cu Rusia, pentru a le lua Englezilor pe totdeauna grijile pentru India. Dacă acum această colosală putere băniască se aruncă pe direcții presei rusești și polone, este explicabil, că acești Cincinați sucumbă, mai ales că și altfel ei nu se mulțumesc cu câte un blid de linte.”

Nu vom îndrăzni să-i dăm noi prințului Bismarck un testimoniu că-i bine informat. Forțele numite de el au însă mare interes, evidente pentru toată lumea, ca ele să lucreze astfel precum le prezintă prințul Bismarck.

D.

„Agramer Tageblatt” de Luni luând notiță despre cartea și ideile lui Popowski, observă:

„Momentele interesante sînt: că dl Popowski este un zelos ante-luptător al unei alianțe polono-germane, că sub-ministeriile Taaffe, Windisgrätz și Klemensmayer a fost un sprigin probat al politicii oficiale a statului; că tocmai el a găsit că-i acum momentul să publice o astfel de broșură de sumuțări și că „N. Fr. Presse”, ale cărei relațiuni cu ministerul de interne sînt notorii, își sfîrșește comentariul ei la această broșură cu vorbele: Cerul de azi are nuorii sei și este o chestie de soarte, care vînt va împrăștia, ori va aduna nuorii de mîne. Și „Agramer Zeitung” adaugă: Să-și fi regăsit totuși, după toate acestea, contele Goluchowski — inima sa polonă?”

Pregătiri pentru milleniu.

(Corresp. part. a „Trib.”)

Budapesta, 14 Oct. n.

Idealul, la care cu atîtă pietate privesc astăzi Maghiarii noi și vechi, adoptați și veritabili, este — milleniul. Toate puterile societății maghiare născute și făcute, și mai ales în capitală, de un singur gînd sînt prea ocupați: de gîndul cum să sîrbeze milleniul, pentru-ca sîrberarea lor să fie cît mai frumoasă, cît mai impunătoare și să exprime cît mai mult „intelligența”, „cultura”, „prosperarea și avîntul” rasei maghiare și să reogîndeze cît mai fidel tipul — asiaticilor noștri stăpînitori. Pentru acest scop lucrările au început deja de mult, de ani de zile și urmează cu febrilitate aproape nervoasă. Feszti și Munkácsy și-au terminat deja

în anii trecuți „operele” lor făcute întru mărirea neamului din pustietățile Asiei venit. Ambii au ținut să eternizeze nefericitul moment pentru civilizația europeană, în care descendenții lui Árpád și Tohtum au inundat în sălbaticie valuri aceste frumoase plaiuri, nimicind cu ferocitate tot ce au aflat în calea lor. Deosebirea este, că până când Munkácsy, fostul călă de tîmplar în lipsa deservită de cunoștința istoriei culturale, pe Árpád și pe tovarășii lui de jaf i-a prezentat în costume cavaleresti, făcute după arta modernă și i-a așezat pe niște cai sdraveni muscălești, înhămați cu scule ce sînt eșite din atelierele cele mai nou; în același timp Feszti, a ținut să păstreze cît de cît fidelitatea istorică și abstractă dela armatura evului mediu, pe care o poartă vitejii pânzei sale, i-a prezentat pe cavalerii urmași ai hordelor asiatice în nuditatea istorică.

E caracteristică pânza lui Feszti, caracteristică mai ales pentru milleniu.

Pânza lui Feszti, care pe fiecare petec numai sânge, foc, cenușe, tăciuni jumătate arzător, carne sfîșiată și scene din cele mai înfrîtoare și sălbatică cruzime arată, este un fidel depositar al inclinațiunilor culturale și de civilizațiune a nobilei rase, și denotă îndeajuns: cu ce virtuți, cu ce calități au venit Maghiarii să-și „împlinească misiunea”. Acest tablou cu sîngeroasele scene de barbarie, are să facă bun serviciu, prezentându-i pe „cultivatorii civilizației în orient” în nuditatea de odinioară a moravurilor, care numai prin frecare cu popoarele, cari au locuit deja la venirea lor, această țeară, a putut fi cît de cît acoperită cu haina, deocamdată primitivă a culturii și apoi încungiurați fiind de popoarele culte din vecinătate a putut fi ascunsă de tot. Străinătății, care va veni să redă caraghioslucurile ce se vor întîmpla în 1896 în Budapesta, tabloul lui Feszti îi va explica în deajuns cum se poate întîmpla, că la sfîrșitul acestui veac în atâtea chipuri poredit un popor mic să-și forțeze, șieși domnia deservită asupra unei majorități de alte popoare cel puțin așa de culte. Virtuțile și calitățile zugrăvite — recunoaștem — cu talent de pictor maghiar, le va explica tot...

Deși aceste două tablouri sînt menite să fie un principal moment din vedeniile sîrbărilor millenare, ele nu sînt tot ce se referă la istoria veche a Maghiarilor. Imitațiile de cetățui vechi ridicate în *Város-iget* și pavilionul reliquiilor istorice cu cele îngrămădite în ele, vor oferi material de ajuns pentru aprecierea Maghiarilor și mai ales pentru a scoate în relief tipul original al lor, care numai oareno nu le poate face. Cu aceste însă ei nu se îndestulesc; ei voesc că după demonstrarea superiorității și hegemoniei „firăști”, „istorice” a raseilor, să prezente în chipul unei defilări de sigur istorice și etnografice Ungaria poliglotă compasă din diferite popoare.

Idea este a pictorului Vágó Pál, care a eternizat cu penelul seu această defilare după modelul căreia ea se va face și în natură. Neașii maghiari cu pinteni și călări, vor deschide conductul „figuri-

FOIȚA „TRIBUNEI.”

Despre Veneția.

(Scrisori către un amic.)

II.

E frumoasă, fără îndoială viața în Veneția. Cer, mare, oameni și obiceiuri, totul este de natură a atrage pe străini, dintre cari mulți și cheltuiesc pe aici averi întregi. Ceea-ce satisface însă îndeosebi pe călători în Italia, sînt capo d'operele artistice, de cari întîlnești aproape în fiecare oraș mai însemnat. Ca să-ți faci idee cîtă vizitatori trec într'un an pe aici, îți voi spune, că de pildă la Muzeul de pe Grand Canal eram al 56 miiile și nu știu a cătea sută, și încă nu cred că toți să-și fi înscris numele în cartea mare din foyer. Și notează, că nu acesta este muzeul cel mai vestit, ci pânzele celebre sînt în așa zisa „Academia de belle arte” ot pe Canalul mare, aproape de piața San Marco.

Știu că îți va fi și acum capul plin cu tablourile ce în atâtea galerii am admirat împreună. Imi și scrii, că ai cetă mai bucurios ceva despre obiceiurile Italianilor, despre

are aici cea mai bogată colecție, toate uvra-giile sale reprezentând scene din viața nevinovată a copiilor.

Una din marile impresiuni ale vieții mele este cea simțită înaintea pânzii „La presentazione al Temple” de Tiziano. Umblînd prin săli, într'una mai îndepărtată, zăresc o aglomerare de oameni, în costumele cele mai variate de pe vremea biblică. Ce reprezentațiune costumată poate fi acolo, mă întrebam grăbind înspre sala unde se vedeau acele figuri multe. Când ajung în pragul ușii a treia, mă aflu înaintea unei pânze mari, care acoperea păretele întreg. Aglomerarea de oameni, ce mie din depărtare mi-se păreau vii, era o parte din pânza, pe care Tiziano o zugrăvește prezentarea la Templu a Fecioarei. Sus, pe niște trepte înalte, sînt trei preoți bătrîni, venerabili; stau niște în ușa templului și unul întinde mîinile binecuvîntător spre Fecioara, care învelită în lumină cerească, se apropie de ei. Jos multime de Israeliti și Israelitene și chiar copii; deasemeni plin de public pe la toate ferestrele și balconele caselor dimpregiur. Toți își îndreaptă privirile spre Fecioara... N'am mai văzut figuri moarte, vâsplate pe pânză, din cari să abunde atîta viață, cari să exprime

atît de puternic simpatia și uimirea, sîrbitorirea chiar. Îți aduci aminte de „băiețel cu mielul” al lui Murillo din galeria națională dela Londra? Ei, închipuțiți că pe pânza lui Tiziano ai vre-o treizeci asemenea figuri frumoase, cari fac să-ți tresalte inima de „ți-se pare că îmbrățișezi cu sufletul ce cu ochii crezi că nu poți sorbi în destul... Na mai puțin puternică impresie îți produce și „Coborrea în mormînt”: o pânză tot mare, în care din întunecarea mormîntului abia zărești cum cei de aproape ai lui Christ fi înfașă și așează trupul în mormînt rece și umed. Așăși par'că la o dramă sfîntă, pîtrunzîndu-te mai ales de bunătața și resignarea ce residă pe fața celor cari așează în mormînt pe mîntuitorul a toată lumea... Privind „Dettaglio del Calvario” de Batta, am simțit fiori ca și în fața unei tragedii înfrîtoare. Să vezi acea față îndurerată a lui Christos, dus între doi tîlhari pe Calvarie, cu mîinile legate, în picioare tîrînd lanțuri grele; aproape gî bîciuit. Și pe acei soldați bestii, cari nu știu decît să execute ordine, femeile plîngînd și sîrutînd crucea, care are să fie sfințită cu sump sângele lui Christos... Nu cred să mă înșel, afirmînd, că pictorii acestia religioși au contribuit la întărirea religiei și

a credinței cel puțin îndoite ca toate cărțile teologilor celor mai rafinați.. Scrisese să uită, ele sînt incolore. Impresia ce-ți produce însă un asemenea tablou, nu se mai șterge. Păgân de ai fi, și după-ce ai stat două-trei ore prin o galerie ca aceasta, pleci cu întărită credință creștinească... „La distruzione di Gerusalemme” de Francesco Hayez m'a înfiorat d'asemeni. Un tablou imens, reprezentînd un oraș cu ziduri înalte încungiurat, care arde. În iadul de fum și flăcări se vede ângerul distrucțiunii. Sus pe ziduri și jos sute de oameni înclîerați, omorîndu-se, jefuind, cerțîndu-se pe pradă, mame implorînd viață cel puțin pentru copilașii lor dela sin, grămizi de oameni: bărbați, femei și copii omorîți. Însuși cesarul stă înfiorat, vîzînd căta sălbătiece, urgie și moarte în giurul seu... Chiar deasupra capului seu este o adevărată scară vie: soldații romani și cei apărători ai cetății Ierusalimului aruncîndu-se de sus și trăgîndu-se unul pe altul în jos, la moarte... O femeie, frîntă de durere — își va fi pierdut pe toți ai ei, ear' dînsa se vede destinată a fi dusă roabă — stă cu fața spre zid, răzîmîndu-se în coate, ca omul turbat de lovituri, pe cari numai urlînd le mai poate suporta.

lor istorice" după care vor urma alte popoare din țeară în costumele lor naționale. Conductul îl va forma tinerimea — universitară maghiară. Plăsmuitorul „genialei” ideii ar dori, ca în acest conduct să iee parte tinerimea universitară a naționalităților marcând astfel la tragicomedia din primăvara anului 1896. Spre acest scop călăva universitari maghiari au și început să-și vire nasul mai ales între tinerimea română, vorbind de această idee ca de o „patriotică dorință”. E și de prisos să amintesc, că obraznicia aceasta cu toate privilegiile a căpătat răspunsul-potrivit.

Un mare năcăz îi muncește însă pe patrioți: *deficitul în perspectivă*. Sumele enorme ce s'au cheltuit și se cheltuiesc încă în îngrijește și pe ei, ori-cât sînt de rezoluți să-și dea ultima lăscare pentru demonstrațiile dela 1896. Căci întreaga sərbare nu este altceva decât o scumpă demonstrație făcută în contra și pe contul naționalităților nemaghiare.

Parlamentul, care de mai mult de 10 ani se tot zidește și se înalță pe malul Dunării, în care se va muta corpul legislației, plăsmuitorii atător injurii, atător legi nedrepte, — nu va fi oare o demonstrație în contra noastră? Și nu va fi o mare demonstrație în contra majorității locuitorilor acestei țări sərbătorirea exclusivă a unei rase? Nu va fi demonstrație în contra noastră prezentarea Ungariei de un stat unificat, unde numai elementul maghiar e dă-tător de tron, restul se contopește în acest singur corp? Și în sfîrșit nu va fi o demonstrație puternică în contra noastră prezentarea Ungariei, de un stat liberal cu deplină libertate, cu instituții moderne, constituționale, care fericire și bunăstare asigură tuturor locuitorilor țării?

Voate acestea se plănuiesc numai, dar' că se vor face în liniște și neconturbat, cine ar putea garanta?... Gata vom fi și noi să arătăm lumii, ce este lustru, ce adevăr din cele ce se vor face la primăvară; vom avea și privilegiu și mijloc! Dar' și altfel lucrurile forțate și cu meșteșug făcute, nu pot trece mult timp de naturale, ear' că lucrurile forțate și meșteșugite vor fi, o ilustrează îndeajuns cea mai nouă ordinație a ministrului de culte (!), care a oprit pe timpul sərbărilor milenare ori-ce prestație teatrală ori musicală, până și pe lăutarii țigani, care nu ar fi fost plămădit în creerii unui arpadin. Va fi deci exchisă ori-ce piesă clasică, ori-ce operă sau operetă străină și numai în sərbă-ticele acorduri ale marșului „Rákoczy” și a drăguțului de „csárdás” se vor pute delecta oaspeții veniți din țări culte, cari sgădăriți astfel la ureche prin tactul în care sar' caii ce galopează prin străzile Pestei, de sigur vor căuta să scape cât mai curînd cu timpane întregi.

Etată pregătirile la — milleniu...

O declarație.

Din Budapesta primim următoarele:

Într-o foaie românească, ce se chiamă „Telegraful Român” a apărut o serie de articoli, în care într'un mod demn de ea sînt arătați conducătorii noștri politici, precum și toate acțiunile partidului național și manifestațiunile de conștiință națională a poporului român.

Debutările numitei foi jignesc adănc sentimentele de devotament către conducătorii noștri politici și către partidul național și sînt de natură a stîrni resens și indignare în toți Românii cu adevărate sentimente românești.

Deși numai plăcere nu ne face să stăm la vorbă cu ziare de asemenea calibru și să-î onorăm cu cuvintele noastre de reproab, siliți totuși prin neclintita noastră

alipire către partidul național și actualiisei conducători, ținem să ne exprimăm resensul și indignațiunea noastră aspră celor debutate în sus numitul ziar, al cărui rol nefast în politica românească este îndeobște cunoscut și disprețuit.

Ceea-ce deasemeni nu putem să lăsăm fără cuvînt, este pasagiul — din articolii amintiți — privitor la noi, tinerimea, relativ la care se zice că — în fața rolului de până acum în manifestațiunile naționale — se „i-se dee „rolul ce-i compete”. Aici ținem să declarăm, că rolul nostru de până acum nu ni-a fost „dat” de nimeni și nici în viitor nu ne va fi „dat”, ci acela a purces și va purcede independent din neclintit și curat sentiment național la care „Telegraful Român” până acum nu s'a putut ridica.

Budapesta, 14 Oct. n. 1895.

Tinerimea universitară română din Budapesta.

Pastorală metropolitului Miron.

Nr. 664: Pres.

MIRON

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe în Transilvania, și metropolit al Românilor gr.-orientali din Ungaria și Transilvania; consilier intim al M. Sale Cesare și Apostolico-Regești.

Iubitului cler și popor al arhiepiscopiei mele transilvane: dar și milă dela D-zeu și salutare mea arhiepiscopescă!

Ziua de astăzi, 1 Octomvrie stil nou, adică 19 Sept. st. v., va fi în viața statului nostru public și în special într'a bisericii noastre ortodoxe din Ungaria cu părțile ei transilvane o zi epochală, pentru-că astăzi intră în viață articolul de lege XXXI din anul 1894 despre dreptul matrimonial, prin care se introduce și în patria noastră o instituție nouă, la noi până acum cu totul străină, adică „căsătoria civilă”, obligatorie pentru toți cetățenii statului în ceea-ce privește încheierea și desfacerea căsătoriilor; deasemenea tot astăzi intră în viață articolul de lege XXXII și XXXIII din același an, referitori la religiunea pruncilor și la matriculele de stat, toate acestea de o gravă importanță pentru viața noastră bisericească.

Va fi de bună-seamă cunoscut iubitului cler și popor arhiepiscopesc: cu câtă insistență a luptat la timpul seu în mai multe rânduri arhieria bisericii noastre ortodoxe în legislațiunea țării, alături de prelații altor biserici, și în perfectă armonie, cu opiniunea publică a tuturor fiilor credincioși bisericii noastre ca să impedeze crearea legilor proiectate de guvernul țării cu caracter de reforme politico-bisericești, și cum totuși am ajuns să ne vedem astăzi în fața unor legi deja sancționate, cari conțin partea cea mai esențială a reformelor proiectate, și în special conțin instituțiunea căsătoriei civile, de care noi mai cu seamă ne-am ferit, ca de un pericol evident pentru instituțiunile noastre bisericești.

Acum dar', când au să intre în viață legile menționate, fie ele cât de nefavorabile pentru interesele noastre bisericești, noi ca supuși credincioși ai Maiestății Sale Augustului nostru Monarch și ca cetățeni leali ai statului, datori sîntem să le respectăm și să ne conformăm lor până când vor fi în vigoare; de altă parte însă, ca creștini buni și fii credincioși ai bisericii ortodoxe, sîntem tot așa datori a ne păstra simțul religios și a ne salva instituțiunile canonice privitoare mai ales la sacramentul căsătoriei, fără a ne pune în conflict cu legile statului ceea-ce este posibil și depinde numai dela noi.

Ca să ne putem face cât mai corect datoria în ambele direcțiuni, ce le atinse,

trebuie să cunoaștem bine situațiunea nouă în care e pusă biserica noastră prin reformele amintite, și să avem directive clare pentru ținuta noastră față cu acelea; deci urmînd cu plăcere bunei înțelegeri, la care am ajuns cu preasfinții frați episcopi și cu consistorul nostru metropolitan, vă adresez iubit cler și popor această epistolă pastorală, și din capul locului fac apel la simțul vostru religios, pe care mă razim cu totul, când vin să vă pun în vedere modul, cum față cu legile din chestiune putem fi și de acum înainte tot așa de buni cetățeni ai statului, ca și firmi credincioși ai sîntei noastre biserici.

Ocupându-ne în prima linie cu instituțiunea căsătoriei civile, trebuie să fim bine orientați, că legea statului consideră căsătoria civilă de suficientă și cu deplină valoare pentru stat; dar' nu oprește, nici nu eschide căsătoria bisericească, care la noi se face prin cununia rituală, ca act sacramental, ci din contră în oare-care mod o recomandă chiar, însă numai după premergerea căsătoriei civile; avem deci rezervată libertatea, ca credincioșii bisericii noastre să poată urma și de acum înainte la încheierea căsătoriilor după normele bisericii, numai căt au să facă mai înainte actul civil după legea civilă, căci la din contră cei vinovați sînt expuși prin lege la pedepse grave.

Deasemenea legea nu oprește, ca cei-ce au motive grave pentru desfacerea căsătoriei, să nu-și poată grijă afacerii lor divorțiale și la forurile bisericești; dar' insistă și aci la principiul seu, ca desfacerea căsătoriei civile să se decidă la tribunalele civile cu deplină valoare în sfat, deci și aici avem libertatea forurilor bisericești de a se pronunța în afaceri divorțiale după principiile bisericii și după normele canonice, numai căt sentențele forurilor bisericești în afaceri divorțiale numai atunci vor fi în faptă executabile, dacă ele în fond vor fi de acord cu sentențele tribunalelor civile.

E tă dar', că în ceea-ce privește încheierea și eventuala desfacere a căsătoriilor legea civilă ne pune și pe noi într'una cu toți cetățenii cetățenii ai statului pe un teren nou, străin de biserica: dar' absolut nu ne oprește ca să nu ne folosim și de acum înainte în ambele direcțiuni de instituțiunile noastre bisericești, cu precauțiunile indicate mai sus; așadar' pentru a se susține și pe viitor principiile și instituțiunile canonice în afacerile matrimoniale ale credincioșilor noștri, nu se recere alta decât o viuă interesare din partea clerului pentru susținerea acelor, și un devotament religios din partea credincioșilor noștri, cari voesc a se căsători, eventual a se divorța; întrunite ambele aceste condițiuni, legea civilă poate să ne facă unele greutăți în viața practică, dar' nu ne va pute sparge solidaritatea noastră bisericească.

Ceea-ce ne face îngrijiri serioase în noua situațiune este: că în fața ispitelor de multe feluri, la cari probabil va fi expus poporul nostru după introducerea căsătoriei civile, nu ne simțim destul de siguri, că nu se vor afla printre credincioșii bisericii noastre căte unii, cari fie pentru cruțarea timpului, fie pentru alte interese particulare se vor lipsi de bunul simț religios, și ignorând disciplina bisericii se vor mulțumi la încheierea căsătoriei numai cu actul civil, fără bisericească, ceea-ce apoi va fi motiv de ajuns, ca unii ca aceștia să fie eschiși din toate corporațiunile noastre bisericești.

Dar' și mai mari îngrijiri ne face legea civilă în ceea-ce privește desfacerea căsătoriilor, pentru-că este de prevăzut, cum după intrarea în viață a dreptului civil matrimonial încercăturile în afaceri divorțiale și ispitele de tot felul, ce au să vină asupra credincioșilor noștri, vor fi tot mai multe și mai

grele, încât părțile litigante vor trebui să fie însoțite în măsură mare de un simț bun religios, ca lor să nu le fie de ajuns sentența tribunalelor civile, ci să-și derive afacerile lor divorțiale și la forurile bisericești, cari au a tracta partea sacramentală a căsătoriei; ear' nefăcînd aceasta, părțile litigante ar veni în colisiuni grave cu biserica, cari și în casuri de acestea pot provoca eschiderea celor renitenți din toate corporațiunile noastre bisericești.

(Va urma.)

Din comitate.

Cu privire la situația din comitatul Murș-Turda, primim o corespondență, din care publicăm următoarele:

Numele membrilor viriliști și aleși în congregațiunea comitatului Murș-Turda sînt următorii:

I. Viriliști: Traian Meșian, protopresb. în Zernești și proprietar în Erchie; Patriciu Barbu, avocat în Reghin; Dr. Ioan Popescu, avocat în Reghinul-săsesc; Mihail Orbonaș, avocat în Reghinul-săsesc; Dănil Harșa, preot gr.-cat. în Milașul-mic; Vasile Hossu, protopop gr.-cat. în Murș-Oșorheiu; Alexiu Konecz, proprietar în Kisfalud; Vasile Viciu sen., proprietar în Mirasteu și Vasile Viciu junior, proprietar în Mirasteu. 9 la număr.

II. Aleși: Isidor Bacur, proprietar în Riciu; Ioan Branea, preot greco-cat. în Maieru; Dr. Alexandru Teușan, medic în Reghinul-săsesc; Iosif Fink, not. cercual în Deda; Ioan Grama, not. cerc. în Șerban; Vasile Mera, not. cerc. în Hăbici; Ioan Olah, not. cerc. în Gialacuta (săcuime), este de însemnat, că acesta nu știe o iotă românește, cu toate aceste este bun Român, toemai pentru aceeași este suspendat din post; Mateiu Pop Gridianul, avocat în Murș-Oșorheiu; Ioan Popescu, proprietar în Toplița; Leon Popescu, proprietar în Deda; Dr. Ioan Popescu, adv. în Reghinul-săsesc (acesta e și virilist); Galateou Șagău, protopresb. gr.-or. în Idicel; Simion Șibrea, proprietar în Toplița; George Tirnevean, not. cerc. în Urișul-de-sus; Alexandru Tirnevean, preot gr.-cat. în Hodac; Petru Uilacan, protopop greco-catolic în Reghinul-săsesc.

Aceștia sus numiți sînt apărătorii intereselor și cauzei române, activitatea lor de până acum este deja cunoscută.

Destul atît, că mai înainte erau astfel de membri viriliști 19 și aleși 25, laolaltă adică 44 membri; acum însă sînt cu toții numai 24 membri. Și aceasta, că noi cădem cu numărul, vine de acolo, că trăim foarte izolați unul de altul. Servilismul încă domnește și azi asupra unora dintre preoții noștri, și ei nu prea cetesc ziare, dar' nici alte cărți, apoi de unde și dela cine să aștepti politică. „Doamne apără și pe alții, de ceea-ce nu ne aperi pe noi”.

Apoi advocații noștri, aceia se uită să-și umple punga, nimic interes de cauza națională, chiar nimic. Aceasta ați văzut-o și într'un număr trecut din „Tribuna”, când cu balul din Reghinul-săsesc. Corespondentul ce v'a scris, era drept.

Ar fi într'adevăr de dorit, ca dnii advocați — destul de mulți la număr — de prin aceste părți, să mai deie și d-lor semne de viață, ear' să nu deie motive de plîngere contra lor.

— Adunarea congregațiunii comitatense din com. Turda-Arieș. După-cum aflăm din „Házánk”, nr. 281, în două comune, Várfalva și Aranyos Rákos se ia dela poporul contribuent 90% dare suplemen-

tară sau comunală. Fiind întrebat pre-torul cercului, sub ce titlu se încasează această dare, n'a putut da răspuns hotărît. Chiar din acest motiv congregațiunea a dispus cea mai aspră cercetare.

Se vor fi dat poate din bani ceva și pentru milleniu! Va fi deci titlu de cocoloși lucrurile.

Ticaloșii jidano-maghiare.

(Corespondență part. a „Tribunei”).

De pe Valea-Murșului.

Când ar trebui să înregistrăm toate ne-dreptățile ce ni-se fac, din partea celor de putere, atunci pentru fala și decoarea „milenară”, de care se pregătesc, ajunge să adreseze cătră noi, căci le-am pute servi toturi întregi, căte sigur nici în biblioteca lui Kossuth, cumpărată și cu sudoarea noastră, nu vor fi avînd. Dar' să vedem ce s'întîmplat.

În comuna Berzova, din comit. Aradului, când un preot, ca reprezentant comunal, este greu bolnav, pe al doilea nu-l avisează, ear' al treilea este ocupat cu seducerea oamenilor să treacă la catolicism, se convoacă reprezentanța comunală, pentru a delibera facerea unei fântâni pe locul tîrgului.

Și trebuie să te miri, că într'un sat cu rat românesc, cu puține venituri totuși sînt reprezentanți și încă în majoritate; cari subietul popor unul într'un chip, celalalt în tr'altul, așa după Talmud.

Cu toate acestea au aflat de bine, că nici minoritatea Românilor să nu o aviseze, toată, ci numai pe cățiva nepricepători și su-puși ai pungilor jidovești.

La ordinea zilei este pusă numai fa-cerea fântânii. Nu ne interesează. Deodată însă se pune pe tapet și facerea unei școli comunale, căci, zic ei, aceasta este ședința anuală, în care reprezentanța comunală are drept a aduce spre deliberare și alte lucruri cari nu au fost puse la ordinea zilei.

Deși avem două școli pe deplin corăș-punzătoare, ba chiar și pentru progresul ce mare făcut din limba maghiară, învătătorul confesional a fost remunerat dela „Kultur-egylet” la propunerea perciuinaților cu 20 fl. v. a. anul trecut, totuși, zic ei, școala comunală este o mare binefacere pentru voi, putînd a vă crește și voi pruncii voștri fără a vi-se pune sarcini nouă, căci noi statul e vom susține. „Dino, răspund Românii, nu ne amestecăm la școala d-voastră, dar' avem școală, nouă însă se nu ni-se pune sarcini cu înființarea acelei școli”. Nu! Nu!

Bucurie mare în Israel. Suspende și vaete la bietul popor, când află din foile lor, că e au votat 5% contribuțiune pentru susținerea acelei școli, care în ziua următoare s'a și început în casa arîndată, pe seama aceasta, a învătătorului confesional. Suspende și vaete în toate părțile, căci se întentează și proces confesiunii din partea talmudistilor, ca să solvească circa 600—700 fl. venitul arînzii, de pe pămîntul fondului școlar, care mai înainte de aceasta cu cățiva ani s'a dat pe seama școlii comunale.

Nu se rușinează public a spune, că din biserica frumoasă, c' este fala Berzovenilor, în curînd vor face din ea sinagogă jidovească, căci de un an încoace au fost siliți să-și-o țină într'un grajd, fiind scoși din școala confesională prin autoritățile noastre bisericești.

Sperăm, că vener. consistor, după-cum ne-a încredințat, va stăru să ni-se facă dreptate în cauza bisericii noastre, pentru care de mult este în curgere procesul.

Sperăm, că și dl inspector școlar își va face datoria, căci la auzul celor înfîlțate în 11 l. e. st. n. a fost la fața locului, luînd

Să mă încerc oare a-ți descrie pe Er-cule și Lica al lui Canova și să-ți spun impresia simțită când am stat înaintea marmurei albe și rece, cărei prin dalta sa acest neîntrecut sculptor a dat viață, reprezentîndu-ne un bătrîn, ce leagă aripi unui băiat frumos, cum numai de sub dalta lui Canova se poate vedea?... Cu neputință. Lucrurile mari perd chiar și în chip căt se poate de fidel de ar fi descrise, ear' starea sufletească produsă prin admirarea acestor fenomenale capo de opere nu se poate destăinui nici ea. Te bucuri numai că-ți a stăpînit ființa întreagă și natural este nu dorul să o descrii, ci să mai ai privilegiu de a te lăsa stăpînit cel puțin de unul din potopul de senzațiuni ce a trebuit să-1 muncească pe artist, când și-a rupt din suflet atîta măreție... Parcă ved și acum cum musculatura întreagă a lui Ercole se încordează și cu cătă forță ține de cap și picioare pe Lica, să asvîrle cu el furios în cer, — și cătă cătă blîndețe în fiicul bătrîn, care vrea să lege aripi băiatului ce îl privește cu un zîmbet de neînvinovățire... Numai graiul le lipsește acestor figuri cioplite, căci trece trîsurile feței lor au o expresiune atît de spirituală, încât pare că sub puterea

iresistibilă a inspirațiunii artistului, marmora nu mai e materie.

Nu mă mir, dacă în mijlocul atător uimitoare lucruri de artă, Italianilor le-a venit inspirația să ridice cele mai frumoase monu-mente în memoria lui Canova și Tiziano.

Este frumos mormîntul lui Napoleon în Domul din Palatul Invalizilor. Nu voin uita nici-odată emoțiunea ce am simțit în fața enormei lespeze de granit, care acoperea ră-mășițele mortuare a celui mai genial soldat, a împăratului fără păreche în lume... Mă întreb însă, comparînd: ce a făcut el? A dă-rîmat și alcătuit state, a cîștigat lupte celebre prin cumînenia ce a dispărut deodată cu moartea lui... Monumentele mărețe însă din biserica Santa Maria dei Frari ale lui Canova și Tiziano acoper ce-nușă, din care a perit numai viața, căci ceea-ce a înălțat sufletul lor, a rămas în capo de opere ce împodoresc atâtea muzee. Durere, desperație, bucurie și ori-ce suflî-tire a lor se ogîndește atît de viu în tot ce ei au lucrat, încât privind comorile prețuite ale geniului lor, ni-înfîchipuim parcă și pe dînsii, așa cum au trebuit să fie: buni de suflet, căci cum era să zugrăvească altfel Tiz-

ziano pe Maica Fecioară cu atîta bunătate în față; evlavioși, căci cum era altfel să cio-plească Canova sînții, că vezi în fața lor rugăciunea, și cum era să zugrăvească Tiziano „Coborîrea în mormînt” așa, că privind-o, îți vine să îngenunchezi.

Înșuși biserica, în care sînt așezate cele două monumente, este una dintre cele mai bogate galerii cu tablouri sînte, toate făcute de Tiziano și alți mari artiști, cari au trăit pe acea vreme în Veneția, — ear' lucrurile sculpturale sînt de Canova.

Mausoleul deasupra mormîntului lui Tiziano în vîrf are leul Veneției; sub un arc spriginit pe patru stilpi este sculptat în marmură vestita „Ascensiune” a marelui pictor. Sub ea, între cele patru stilpuri, sînt patru zeițe, cari aduc tributul de recunoștință și lauri bătrînului măiestru, ce stă liniștit pe un scaun, avînd în stînga și dreapta doi îngeri.

Mai splendid mi-s'a părut monumen-tul lui Canova. Este o mare piramidă, din patrusprezece bucăți imense de marmură albă. Deasupra ușei (intrarea în mausoleu) este un basrelief: capul lui Canova într'un cerc ținut de doi îngeri, de deșub numele. Înaintea ușei, pe treapta de sus, e o femeie în do-

liu, în mînă cu o amforă, urmată de un băiat ce și-a încreștat mînile spre rugăciuni în jurul faciei aprinse ce strînge la pept. Mai încolo, pe treptele de jos, alte două femei jelinî și aducînd în mînă un lanț de flori, după ele doi copii, tot cu capul plecat și cu făclii în mînă. În stînga este leul Veneției dormind, cu labele pe o carte; răzimat de el, șezînd cu o treaptă mai jos e un ânger, în mînă cu facla stînsă... Ce alegorie pîtrunzătoare: pe deoparte musele jelinî, pe de altă parte leul și ângerul dormind, căci în adevăr, cine știe, când se va mai deștepta Veneția la viața glorioasă de pe vremea lui Canova și când geniul sculpturii va mai ave cui să ridice și să deie dalta și cununa de lauri ce stă jos, sub facla stînsă, ca astfel și cartea — istoria — de sub ghiarele leului să se mai deschidă unui nume atît de ilus-tru, ca al lui Canova

Executarea artistică a acestor monu-mente, este demnă de marii artiști, cari sînt îngropați aici.

Durere: Veneția e în decadență. Pa-late strălucite, în cari odinioară locuiau nu-mai patricianii luxoși, puternici și iubitori de

artă, azi servesc ca ateliere ori magazine pen-tru mărfuri. Clasa bogată de odinioară, s'a dus, s'a stins Prin dispariția ei, Veneția plă-tește pentru păcatele sale de a fi găzduit odată oameni, cari prin răboaiă crunte și vic-lecuguri neîntrecute au îngrămădit averi străine în oraș. Ceea-ce a fost însă a Veneției, a geniului italian — produsele de artă — a rămas și admirat are să fie în toate veacurile.

Ear' căt despre viitorul acestui popor, de care atâtea suveniruri mari ne leagă, el nu poate să fie decât frumos, mare. Mausoleele lui Canova și Tiziano sînt ridicate numai din secolul acesta (la 1828), pe vremea când crunta domnie străină le lăsașeră cel puțin atîta libertate, ca să-și cîntească morții mari.

Ear' popoarele, cari au morminte scumpe, ear' în redeșteptarea lor întăiu de acestea-și aduc aminte, dau dovadă că vor să trăiască. Îndeosebi nu poate să deie îndrîrît un popor, care se mîndrește cu o perlă între orașe, ca Veneția, regina mărilor, locul de vecinică desfătare, pe care după-ce ai văzut-o odată, o dorești într'una cum se dorește după raiu cel-ce a pîzit toate posturile.

Russu Șirianu.

greu răspundere pe învățător, pentru arătarea casei sale de școală comunală, la raportarea unuia dintre preoți.

Sperăm, că și preoțimea locală va fi la ulmea chemării sale, lucrând umăr la umăr nelăsând jugul numai asupra unuia.

Ear' superioritatea bisericii gr-cat. ar putea mult bine, când ar admonia preoțimea dingiur să se lase de ademenirea oamenilor la recerea greco-catolicismului, căci frământându-ne noi între noi, vrășmașuluitiestemai șorsă pună jugul asupra amănunțurora. Să ne ferim de eerte de ceea ce, căci alte lucruri cu mult mai mari ni-se impun spre ocupațiune.

Spre orientarea celor chemați cu cea mai obilă intențiune am scris. *Un cetățean.*

Demonstrațiunile antimaghiare din Zagreb.

Demonstrațiunile antimaghiare din capitala Croației începuseră încă înainte de ziua de sosirea acolo a M. Sale Monarhului.

Despre spiritul ce domnia deja atunci în Zagreb, se poate judeca din următoarele știri ale lui „Egyetértés” nrul dela 15 l. c.):

„Grupări sgomotoase, din oameni rău rescuți, au manifestat pentru autonomia croată în așa sens, cum li-s'a dat Croaților educație de atăta timp din partea lui Strossmayer și Starcević. Ear' cât despre tinerimea dispusă pentru scandal, ea a și demonstrat în chip scandalos, fiind ajutată de clasele de jos ale populațiunii.”

Tinerimea și-a început activitatea printr'un circular, care în croătește sună: „Isvolite snimili magyarsku zastavu er mi nestojimu dobro za posljedici. I vencilistni gradjanim”, — adică: „Vă rugăm să nu arborati steag negru, căci aceasta ne-ar amări. Tinerimea universitară”. Anunțul s'a trimis tuturor Croaților.

Nici n'a arborat nimeni steag maghiar. Sărbii au pus pe biserica lor steag sârbesc. Croații nici pe acela n'au voit să-l ufare.

Steagul unguresc, pus pe arcul de triumf, eată în ce impregiurări scrie „Magyarország” (nrul dela 15 c.) că a fost batjocorit.

„Deja dimineața, când tinerimea s'a dănat aproape de arcul de triumf să facă palir, s'a hotărât să vină la arc și să rupă steagul. Cuvântul de ordine era: „Dole magyarok zastave!” (Jos cu steagul unguresc!).

„Abia că mulțimea s'a împărtășit, vre-o oec studenți s'au dus la arcul de triumf, și între ei Vladimir Frank s'a suit sus, să iee os steagul. Polițaiul de acolo a vrut să-l prească, dar un arangiator, cu numele Jan, a zis polițaiului să nu conturbe pe Frank, care în decursul urcării sale a rupt mai multe steaguri și statuetete. Funcționarii maghiari dela gară, în apropiere, văzând aceasta, au alarmat poliția, sunând aparatul ce vestește eul. Ear' dintre lucrătorii maghiari din aterul gării, mai mulți inși au alergat la arc, să bată pe cei-ce batjocoreau steagul unguresc.”

Se înțelege, că astfel s'a și provocat o încăierare, cărei numai gendarmii oșiți cu baionetele au putut să-i facă înșit.

Tot despre scandalul cu steagurile emblemele, „Budapesti Hirlap” scrie:

„Aflând direcția căilor ferate ale statului că se prepară demonstrațiuni contra emblemelor maghiare, a dat ordine să se iee ate emblemele de pe zid.”

Voci de presă

despre

visita Maiestății Sale la Zagreb.

„Obzor” accentuează, că visita M. în Agram este chezașia iubirii părinșii a Regelui către Croații sei credinșii. Croații, credincioși tradițiilor strășoșilor lor și transacțiunilor, prin care nt ca popor liber legați de coroană, nu vor clătina nici-odată în supunerea tră Regele lor. Arangiamentele și sistemele de stat sânt operatul oamenilor și au nici o influență asupra iubirii, creanței națiunii croate către Regele lor și usa domnitoare. Într'o țeară constituțională luptele politice sânt permise. În croația și astăzi luptă un partid pentru irea națiunii croate. În năsuințele sale est partid își îndreaptă privirile spre proană, spre acel factor, care cu aceși măsură măsoară tuturor popoarelor imperiul seu. Iubirea și supunerea

cătră Rege stă deasupra luptelor politice.

La sfârșitul articolului, „Obzor” aduce o poesie omagială de Ivan Truski.

„Jedinstvo” din Spalatto scrie:

„În contra tuturor silințelor aparatului oficial, de a insufla festivităților de primire în Agram un spirit maghiar, sântem convinși, că M. S. vinela Agram pentru a se convinge încă odată de fidelitatea și supunerea neclintită a Croaților. Croații se bucură de sosirea Regelui în capitala lor, simțesc însă și cu acest privilegiu un gol, fiindcă la această bucurie nu pot lua parte în persoană Croații dalmatini. Națiunea croată nu este încă unită, dar' unirea aceasta este garantată prin lege și națiunea croată atât dincoace, cât și dincolo de Velebit se încrede în iubirea de dreptate a Regelui seu. În această încredere neclintită împărțăm și noi bucuria fraților nostri din Agram și strigăm din orașul lui Zvonimir: „Dumnezeu să țină pe Regele croat Francisc Iosif”.

CRONICĂ

Sibiu, 15 Oct. n.

Recruții apăsători. Ministrul de război, dând îndrumările de lipsă pentru instruirea soldaților intrați în această toamnă în serviciu, totodată a îndrumat cu deplină strictețe pe oficerii inferiori, că nu este iertat a bate și lovi pe recruți. După-cum zice ordinațiunea, tinerii cu pricepere mai grea trebuie atâta îndrumați, până și pot însuși deplin deprinderile; dar' a-i chinul nu este permis.

Felicitări martirilor liberați. Ulterior s'au mai trimis felicitări martirilor din comuna Alămor, iscălele de d-nii Alexiu Lazar, preot gr-cat.; Simeon Alămorean, paroh gr-ort.; Nicolae Vaslu, Ioan Hulpșan.

— Ear' din protopopiatul Beliului dela următorii domni: Ioan Cosma, preot; Petru Sărbu, preot; Petru Leucută, preot ort.; Alexandru Popoviciu, preot; Maximilian Capitan, preot; Simeon Bulcu, teolog absolutent; Ioan Catona, preot; Georgiu Ilie, preot; Georgiu Leucută, preot; Florian Tufan, inv.

Concurs literar. Atragem atențiunea celor interesați asupra impregiurării, că termenul concursului literar publicat de tinerimea română din Sibiu în „Tribuna” și „Foiașul Poporului”, pentru descrierea monografiei comunelor din comitatul Hunedoara, Clujului și Maramureșului, expiră la 1 Noemvrie st. v. a. c.

Duel. Din Vadovici (Galiția) se scrie, că alaltăieri a fost acolo un duel, în care căpitanul Medricky dela al 56 reg. a fost împușcat de adversarul seu, un civil.

Un rabin... „nepatriot”. Foile maghiare ocărase rău pe rabinul Dr. Iosif Klein din Gödöllő, care în sinagogă nu vrea să țină Jidanilor predici ungurești, ci vorbește numai nemțește. Auzi lume, scandal ce face rabinul. Săriți „patrioților” și aruncați-l în foc pe acest necinstitor al mileniului!

Congresul rabinilor. În ziua de 14 l. c. rabinii din Ungaria au ținut un congres în Budapesta, ca să se sfătuească ce ținută vor lua față cu căsătoria civilă și totodată să stabilească o unitate în procedură. Afară de 10 inși, toți rabinii neologilor din țeară au fost de față. După-cum se prevedea, mai însemnată va fi hotărîrea ce vor lua față de căsatoriile mixte. În acest congres, care va fi ținut în cerc restrîns, nu vor pute participa decât membrii invitați. Budapesta a mai câștigat deci un renume: intrînsa s'a ținut un congres (al rabinilor), de care nu s'a mai pomenit de vre-o trei sute de ani, când tot în Ungaria s'a ținut un congres al rabinilor din toată Europa. Se vede că de atunci datează la Unguri boala ovreească.

Contele Taaffe, fostul prim-ministru austriac, zace greu bolnav în Ellischan Vestitul doctor Nothnagel a fost de mai multe ori chemat la consultare.

Avis. Publicăm cu plăcere următoarele: Am onoare a vă face cunoscut, că mi-am transpus cancelaria advocatuală în piața Andrassy Nr. 11 (Andrassy nr. 11) în edificiul teatrului, etagiu 11. Intrarea e în front, poarta principală între cafeneaua Zenplény și restaurantul Michl (Murdányi). Arad, 10 Octomvrie 1895. Cu stimă: Dr. Stefan C. Pop, avocat.

Din public.)*

Societ. pentru fond de teatru român va țină adunarea sa generală de estimp în orașul Brașov la 26 și 27 Oct. n. 1895. cu următoarea

Programă:

I. Ziua primă, 26 Oct.
1. Președintele va deschide adunarea generală la 10 ore a. m.
2. Se aleg 2 notari pentru ședințele adunării.

Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspundere.

3. Secretarul va ceti raportul comitetului societății asupra lucrării sale începută dela adunarea din urmă.

4. Se alege o comisiune de 5 membri pentru propuneri și raportul comitetului i-se predă spre examinare.

5. Cassarul societății va ceti raportul despre starea casei cu sporul dela ultima adunare încoace și peste tot despre averea societății.

6. Se va alege o comisiune de 5 membri pentru examinarea raportului cassarului.

7. Se va alege o comisiune de 5 membri, cari în înțelesul §. 4 din statutele societății vor câștiga membri fondatori, ordinari și ajutători pentru societate.

8. Se vor ceti discursuri corăspunzătoare scopului societății sau de altă materie literară, ce sânt de a se insinua președintelui înainte de adunare.

9. Președintele închide ședința.

II. Ziua a doua, 27 Oct.

1. Președintele deschide ședința și protocolul ședinței precedente se va ceti și autentică.

2. Raportul comisiunii pentru câștigarea membrilor noi.

3. Raportul comisiunii asupra socotolilor cassarului.

4. Raportul comisiunii asupra raportului comitetului societății și insinuarea altor propuneri în interesul fondului.

5. Alegerea comitetului central pe 3 ani.

6. Se va decide locul și ziua adunării generale pentru anul 1896.

7. Se va alege o comisiune de 3 membri pentru autenticarea protocolului din ședința a doua.

8. Președintele va închide adunarea.

Din ședința comitetului societății ținută în 30 Septemvrie 1895.

Budapesta, la 30 Septemvrie 1895.

Hosszu,

președinte.

Pavel Boldea,

secretar interimal.

MAI NOU.

Noul cabinet român.

Biurul oficios de corespondență din Budapesta ne transmite următoarea telegramă:

București, 16 Oct. n. Noul cabinet român s'a constituit astfel:

Ministru-presid. și externe D. Sturdza;
„ **de justiție** Eugen Stătescu;
„ **resbel** general Budișteanu;
„ **domenii** George Palade;
„ **lucr. pub.** C. I. Stoicescu;
„ **școale** P. Poni;
„ **finanțe** G. C. Cantacuzino,
directorul ziarului „Voința Națională”.

Măne dimineața ei vor depune jurământul.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Agram, 16 Octomvrie n. Ieri după amiază s'au făcut din nou demonstrațiuni mai mari în contra steagului sârbesc. Poliția a trebuit să intervină cu baioneta înfiptă. S'au întemplat mai multe răniri.

Seara la orele 6, după-ce steagul a fost luat jos, s'a făcut liniște. În cercurile serioase nu se atribuie acestor demonstrațiuni nici o importanță. În tot cazul însă înființarea metropoliei ortodoxe în Agram va întâmpina de acum greutăți. A bătut peste tot la ochi, că M. Sa Monarhul a ignorat pe Patriarhul Brancovici și l'a ocolit cu privilegiul balului dat aseară de orașul Agram.

Constantinopol, 16 Octomvrie n. Guvernul Britaniei e firm decis a duce în deplinire reformele propuse de Engli-tera, Francia și Rusia în chestia armeană și a exercita fără hesitare o eventuală presiune puternică asupra Sultanului.

Agram, 16 Oct. n. Monarhul a vizitat azi primăria, sinagoga, museul și academia.

Universitarul Frank a fost ieri seară bătut pentru necinstirea steagului unguresc (Cine l'au bătut, oamenii lui Bánffy? Red. „Tribune”). Ca răzbunare, 33 universitari juriști au mers în frunte cu steagul universității în piața Iellachich, unde au ars steagul unguresc.

Poliția nu s'a arătat nicăiri.

Bibliografie.

La librăria „Institutului Tipografic” din Iiqiu se adă următoarele cărți:

„Cersitorul”, dramă în 2 acte de Livescu „ — 50
„tudii Critice”, de Ghera. Vol. I. și II. a 2 fl. 20 cr. „ 4.—
„Higiena română”, de Dr. Leo Murășianu „ 1.—
„Trandafiri și vioarele”, de Pop-Reteganul „ — 60
„Din Moldova”, schițe de Kotzebue „ 1.—
„Floarea din Firenze”, de Livescu „ — 50
„Memorii din timpul războiului”, de Georgescu „ — 88
„Pui de lei”, poesii eroice, de Nenitescu „ 1.—
„ediție de gală „ 2.—
„Loesii”, de Macedonski „ 2.—
„Copii de pe natură”, de Negruzzi „ 1.50
„Istoria Românilor sub Mihail-Vodă-Viteazul”, de Nicolau Bălcescu „ 2.—
„Trăvnițe”, 10 piese Slovești Vol. I. și II. a 1 fl. 50 cr. „ 3.—
„Scrierile părinților apostolești”, de Dr. Iuliu Olariu „ — 70
„Merinde dela școală”, de Popa „ — 60
„Bate la ușă”, de Carmen Sylva „ 1.—

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 2) cr. v. a. m. Pentru siguranța expediției e recomandă modalitatea din urmă.

Piața cerealelor din portul Braila.

Operațiile efectuate în 1—2 Oct. 1895.

Frații Bach lui L. Mendl & Co., grâu bul. 2975 hect. 7.40 lei. Frații Bach lui L. Mendl & Co., grâu 1545 hect. 7.40 lei. Herstein Rapaport & Co. lui L. Mendl & Co., 6700 hect. 7.40 lei. E. Georgieff lui L. Mendl & Co., grâu 4000 hect. 7.90 lei. C. Papanicolau lui Chrisovloni fr., grâu 2800 hect. 7.62½ lei. C. G. Haracopo lui G. Nicolopulo, grâu 2250 hect. 7.72½ lei. N. V. Perlea lui I. Milas & Fiu, grâu 6650 hect. 8 lei. N. V. Perlea lui I. Milas & Fiu, grâu 2675 hect. 6.90 lei. C. Cottis lui L. & M. Feitler, sâcară 900 hect. 5.45 lei. C. Cottis lui L. & M. Feitler, sâcară 3850 hect. 5.50 lei. J. J. Paspatti lui A. Erling, sâcară 1400 hect. 5.80 lei. Banca României lui A. Erling, orzoaică 2300 hect. 4.85 lei. Jeschek & Co. lui Graetz & Fischer, orzoaică 12 v. 7.75 lei. Banca Agricolă lui L. Mendl & Co., grâu 1100 hect. 7.50 lei. U. I. Negropontes lui L. Mendl & Co., grâu 3150 hect. 7.37½ lei. S. & L. lumen lui L. Mendl & Co., grâu 1200 hect. 6.90 lei.

Cereale sosite:

Pe apă: Grâu 10.650 hect.; ovės 5870 hect.; orz 6260 hect.; sâcară 860 hect.
Pe uscat: Grâu 4000 hect.; sâcară 5800 hect.

LOTERIE.

Tragerea din 16 Octomvrie 1895.

Sibiu: 48 81 14 66 71

Căldarul zilei.

5/17 Oct. n. 1895.

Iulian: Mucen. Haritina.

Gregorian: Hedvig.

Soarele: răsare 6.21 apune 5.10 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 16 Octomvrie n. 8 ore dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 737.3)	Diferența din prezic	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
726.4	+0.2	+7.4	+21.2 6.0	V

Din țeară 16 Oct. n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul direcția	țaria
Budapesta	760	+ 11.9	N	3
Sămar	760	+ 16.2	SO	2
Cluj	753	+ 17.0	V	2
Orșova	—	—	—	—
Arad	76	+ 9.8	—	—
Panciova	761	+ 13.0	V	2

Sosiți în Sibiu

În 16 Octomvrie 1895.

Hotel „Neurhrer”. F. Theil, comerciant din Cluj. Temesvary din Budapesta, I. Glück, Goldricher, I. Dühr, F. Ross, D. Nebenzahl din Viena, toți voia-giori. A. Lichtbau, director de școale din Dobrițin. L. Bartha, Gerendy, E. Nadpatoky, I. I. Zeyk din Brașov, I. Roth, R. Sándor, G. Harth, I. Hamerli și R. Gross din Dobrițin, toți voluntari.

Hotel „Imperatul Romanilor”. S. Boian, căpitan din Predeal. Dr. A. Micu, avocat și Da., propop din Făgăraș. I. Wagner, preot din Șeica-mică. I. Grund din Brașov, Rosenfeld voia-gior din Triest. E. Sturm, voia-gior din Linz. A. Schönbberger și M. Schönbberger, comercianți din Aiud.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 14 Oct. n. 1895.

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo
dela	până	dela	până	
Grâu	75	76	5.65	6.71
Bănățenesc nou	75	76	5.80	6.—
Grâu dela Tisa	75	76	—	—
Grâu „Pesta	75	76	—	—
Grâu de Alba-Reg.	75	76	—	—
„Bacica	75	76	—	—
Grâu ung. de Nord	75	76	—	—
Săminte, vechi ori noue	Solul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			țeta	până
Săcară	70—72	5.65	6.71	
Orz	60—62	5.80	6.—	
de nutreț de vinar	62—64	—	—	
de bere	64—66	—	—	
Ovės	89—41	6.40	6.70	
Cucuruz (porumb)	bănăț.	75	6.75	6.80
de alt soi	75	6.—	6.06	
Mău	—	—	—	
Hrișcă	—	—	6.—	6.60
Mărfi pe termin.	Grâu	Sept.-Oct.	7.01	7.03
	Cucuruz	Mart.-Apr.	6.19	6.21
	Ovės	Maiu-Iun.	6.20	6.22
		Iulie-Aug.	—	—
		Mart.-Apr.	—	—
		Oct.	5.79	5.81
Produse diverse	Solul	Calitatea	Prețul	
		dela	până	
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	85.—	40.—	
„	roșie	55.—	60.—	
Oleu de rap.	rafinat	—	—	
Uns. de porc	dela Pesta	53.—	54.—	
„	dela țeară	—	—	
Slănină	svântată	48.50	49.50	
„	afumată	58.50	54.50	
Său	—	—	—	
Prune	—	—	—	
Lăctar	slavon, nou	18.25	18.75	
„	bănățenesc	17.—	17.50	
Miere	brută	—	—	
„	galbină străcurată	—	—	
Ceară	de Rosensau	—	—	
Spirit	brut	—	—	
„	Drojdințe de spirit	—	—	

Cursul pieții din Sibiu.

Din 16 Octomvrie n. 1895.

Hârtie-monetă română Cump. 9.50 vînd. 9.54
Lire turcești „ 10.68 „ 10.76
Imperiali „ 9.60 „ 9.64
Ruble rusești „ 1.29 „ 1.29.50
Galbeni „ 5.65 „ 5.68

Bursa din Budapesta.

Din 14 Octomvrie n. 1895.

Renta de aur ung. 6% 128.50
„ de aur ung. 4% 99.45
„ ung. val. cor. 4% 125.70
Imprumutul căilor ferate ung. 128.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 108.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) 98.—
Bonuri rurale ung. 98.75
„ croate-slavone 101.25
Obligațiunile desp. regalilor 158.—
Imprumut cu premiu ung. 147.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin 101.—
Renta de hârtie austriacă 101.—
„ de argint austriacă 128.—
„ de aur austriacă 107.75
Losurile austriece din 1860 107.75
Acțiunile băncii austro-ungare 107.75
„ de credit ung. 100.75
Scrieri fondare ale institut. de cred. și economii „Albina” 5.75
Argintul 5.75
Galbeni imperiaști 9.61
Napoleon-d'ori 59.27
Mărci 100 imp. germane 121.15
Londra 10 Livres sterlingi 121.15

HAUTES NOUVEAUTÉS

pentru sezonul de toamnă și de iarnă 1895/96.

Nouveauté Cheviot mélé	120 cm. lat, per metru 65, 80 cr.	Mohair Crêpon în toate colorile	115 " " " " " 3.—
Haute Nouveauté coloré	lână curată, 95 cm. lat, per metru fl. 1.05	Nouveauté rayé en soie	" " " " " 2.10
Englisch Cheviot de Englitera	" " " " " 1.15	Hauté Nouveauté carré noppé	" " " " " 2.20
Irland Cheviot de Irlanda	" " " " " 1.35	Englisch Cheviot dessiné	" " " " " 1.45
Cheviot uni, în toate colorile.	" " " " " 1.20	Crêpe Cheviot	" " " " " 1.40
Cheviot uni	lână curată, 120 cm. lat, per metru fl. 1.55, 1.75, 1.95	Doppeltbreite Modestoffe	per metru 22, 32, 34, 48, 50, 58, 60, 65 cr. etc. etc.
Cheviot Diagonal anglais	lână curată, 120 cm. lat, per metru fl. 1.70	Himalaya	120 cm. lat, per metru fl. 1.—
Cheviot Crêpe anglais	" " " " " 1.85	Drap des Dames	120 " " " " " —.82
Kammgarn cordonné	" " " " " 2.20	Barchente și Flanellecottons în cele mai frumoase și mai nouă execuțiuni à 24, 28, 32, 35, 40, 45, 48, 52, 55, 60 cr. etc. etc.	
Crêpe Tricolette	" " " " " 2.10	Stofe de mătășă în desene fermecătoare și în calități bune à 65, 85, 94, 96 cr. fl. 1.15 în cantitate enormă.	
Cheviot anglais dessiné	" " " " " 2.40	Nouveauté rayé Taffetas	lână curată, per metru fl. 1.30
Haute Nouveauté Persienne dessiné	" " " " " 2.45	Pepita Nouveauté	" " " " " 1.20
Velourette pointu en soie	" " " " " 3.10	Crêpe-Seide frumos desene în exquisit	" " " " " 1.80
Nouveauté Persienne	" " " " " 2.40	Nouveauté Taffet rayé	" " " " " 2.30
Nouveauté Astrachan	" " " " " 2.80	Admirabile stofe de mătășă curată din sezonul din urmă per metru fl. 2.50, 2.60, 3.20	
Haute Nouveauté Persienette	" " " " " 3.50		
Haute Nouveauté Kaukas	" " " " " 3.10		

➡ Pentru provincie mostră și catalog ilustrat gratis și franco. ➡

👉 Casa de mărfuri 👉

D. LESSNER Viena

VI, Mariahilferstrasse Nr. 81—83, Eszterhazygasse Nr. 30, 32, 34.

Souterrain, Parterre, Mezzanin, etagiu 1.

[2701] 3—12

„FAGEȚANA“,

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, CA SOCIETATE PE ACȚIUNI
în Facset (Banat)

acordă după depuneri spre fructificare de ori-ce sumă

➡ 6% interese ➡

la an, solvind institutul contribuțiunea după interesele capitalizate și ridicate.

➡ Depuneri și ridicări se pot efectua și prin postă. ➡

[1504] 45—

Direcțiunea.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea** numită **veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu
împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe
despre

LEGEA VETERINARĂ

și
BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De
Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

Institutul Tipografic în Sibiu.

Institut Tipografic T. Liviu Albini.

Institutul Tipografie în Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

1. **Pădureanca.** Novellă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. **Pipăruș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. **Păcală și tândală.** Anecdote de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. **Colăciutul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. **Flica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. **Îndărătnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. **Blăstēm de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. **Enica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 80 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. **Din bătrâni.** Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. **Genușoara.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. **Un pețitor îndărătnic.** Novellă de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. **Prietenul meu Văntură-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. **Scăpărătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. **Strigoica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. **Sgârșitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. **Măscin-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. **Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. **Spice de aur.** Poveste de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. **Un idil în Roșeni.** Novellă de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. **Baba Iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. **Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. **Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. **Pasacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. **Euzalia pécunrarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. **Moana invinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandra Parodi. Tradusă de I. L. Caragiăni. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. **Clara Milici.** Novellă de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 b.
47. **Șută de aur.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

👉 celor-ee cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vândătorilor, se dă rabatul cuvenit. 👉

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.